

Jerzy Zaniemojski

"Psychiatria społeczna", Zdzisław Falicki, Warszawa 1975 : [recenzja]

Palestra 20/2(218), 86

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

2.

Zdzisław Falicki: *Psychiatria społeczna*, PZWL, Warszawa 1975.

Prof. dr Zdzisław Falicki, kierownik katedry i kliniki psychiatrycznej Akademii Medycznej w Białymstoku, wydał pierwszy w języku polskim podręcznik psychiatrii społecznej.

W wyniku stałego rozwoju nauki i gromadzenia rosnącej liczby faktów oraz spostrzeżeń naukowych pogłębia się specjalizacja, umożliwiającą postęp w zakresie diagnostyki, terapii i profilaktyki. Prawidłowość ta obejmuje również psychiatrię, w ramach której wyrosło szereg podspecjalności. Jedną z nich jest właśnie psychiatria społeczna, choć, jak podkreśla autor podręcznika, ściśle odgraniczenie zakresu zainteresowań psychiatrii społecznej i psychiatrii klinicznej jest bardzo trudne, gdyż w psychiatrii zawsze miały duże znaczenie zjawiska społeczne. Nie można bowiem wyobrazić sobie diagnostyki psychiatrycznej bez znajomości wpływu otoczenia na chorego, a leczenie, rehabilitacja i profilaktyka psychiatryczna są ściśle uzależnione od oddziaływania środowiska.

Do zakresu psychiatrii społecznej należą badania typu epidemiologicznego oraz te formy i metody lecznicze, w których najważniejszą rolę odgrywają problemy społeczne. Istotnym zagadnieniem wchodzącym w zakres psychiatrii społecznej jest także badanie opinii poszczególnych grup społecznych i całego społeczeństwa na temat chorych leczonych psychiatrycznie oraz problematyka czynnego oddziaływania na kształtowanie się tej opinii w pożądanym kierunku. Leczenie psychiatryczne bowiem pociąga za sobą dość często ujemne skutki społeczne dla osób poddanych leczeniu, co z kolei wpływa niekorzystnie na wynik leczenia.

Podręcznik podzielony jest na trzy zasadnicze części.

Część pierwsza przedstawia społeczną problematykę nerwic ze szczególną analizą sytuacji psychotraumatyzujących w życiu społecznym i rodzinnym oraz z omówieniem czynników jatrogennych.

W części drugiej omówiono inne wybrane zagadnienia społeczno-psychiatryczne, jak alkoholizm, problemy gerontopsychiatryczne na tle aktualnej sytuacji demograficznej w Polsce, trudności wychowawcze dzieci i młodzieży w aspekcie lekarskim, a ponadto problemy społeczno-psychiatryczne związane ze schizofrenią i zespołami schizofrenicznymi.

Wreszcie trzecia część pracy poświęcona jest lecznictwu psychiatrycznemu w aspekcie społecznym. Uzupełniają ją przepisy instrukcji Ministerstwa Zdrowia w sprawie organizacji i prowadzenia oddziałów psychiatrycznych, przyjmowania i wypisywania chorych ze szpitali psychiatrycznych, jak również w sprawie kierowania i kwalifikowania kandydatów do domów pomocy społecznej.

Wykaz literatury przedmiotu w języku polskim obejmuje 152 pozycje, a korzystanie z pracy ułatwia w sposób istotny indeks rzeczowy.

Nestor polskiej psychiatrii prof. dr Tadeusz Bilikiewicz, autor przedmowy, scharakteryzował omawianą pracę jako duże i oryginalne osiągnięcie polskiej psychiatrii. Wskazał przy tym na to, że w okresie dyskusji nad projektem ustawy psychiatrycznej trzecia część pracy powinna wywołać szczególne zainteresowanie prawników.

adw. Jerzy Zaniemojski